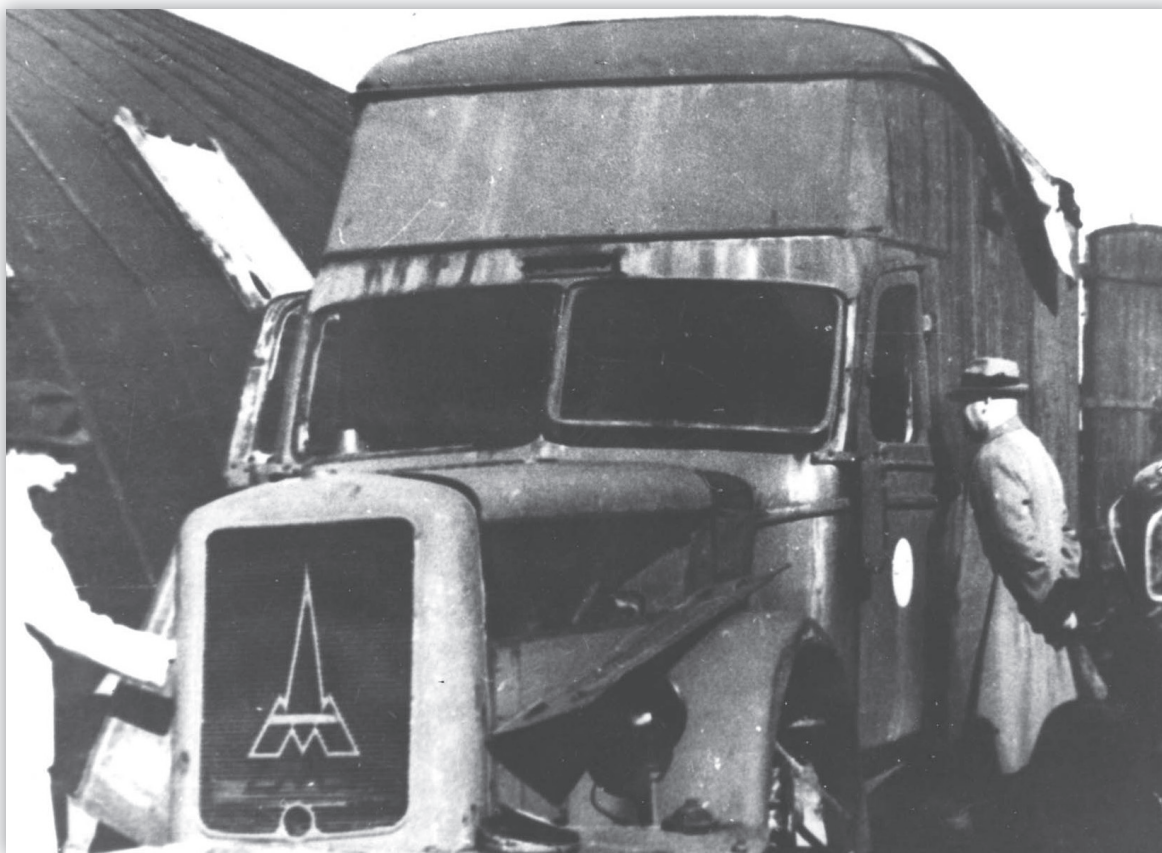

CHEŁMNO/KULMHOF

1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951

Ando 1941-dikne berseszkeró decemberi, kana tífuszjárványi phagyija ári ando „cigányiko” tábori po litzmannstadtiko gettóvo ando lengyeliko fóro, aszo adádíve má Łódźoszke akharen, 4600 romen mundargye gázosne motorende taj Chełmno/Kulmhofoszte len liginye. Dese kurkenca pal’ odá, hogy sza o 5007 osztrákike roma taj szinti oggya resztye Łódźoszke, szakone mundargye. Maskar lende 4400 manusen le 150 000 biboldóvenca taj but ezeri szovjetike hadifogjenca ketháne aszave tömegsírende thogye, pe szoszte na sztya nista jelo, aszo ando vésa merro Chełmnovo sztye.

Dzsannahi odá

... hogy kana ando 1942-dikne berseszkeró márcijusi o endánya taj baráttya, ako daravnahi odolen akasz liginye, engedelmo mangje, hogy saj len te dikhen ando Lengyeliko, o jagale odá lenge phengye, hogy náne len jogo odolen te dikhen, akasz Łódźoszke „préko rakingye”?

... hogy o „gázosne motorja” sztya o elsőne, aszo pe aszave naszvale manusengero mundaribe haszninnahi, ako ando diline khera taj csore khera dzsivnahi?

Tumari búti

Szoha uzsarnahi le manusen, hogy te dzsiven ando lágerja? Szo úja le manusenca mist’ adá?

Palo kípó

Jek Magirus-Deutziko „gázosno motor”, aszoha ando 1941-dikno taj 1942-dikno bers ole osztrákike romen mundarkergye, kana préko len liginye andar o litzmannstadtiko „cigányiko” lágeri ando Chełmno/Kulmhoffiko méribnaszkeró lágeri. Yad Vashemoszkeró Arhívumo, papíriskero számo 1264/2, Jeruzsálemo, Izraelo.